

POGOVOR Z OSKRBNIKOM ČEŠKE KOČE ANDREJEM KARNIČARJEM

TRI DESETLETJA POD GRINTOVCEM

V vlogi oskrbnika je bil prvič v koči leta 1949 in 1950, nato pa je šel v kočjo spet leta 1960 in kar ostal do danes: Andrej Karničar, 68-letni čevljar z Jezerskega.

V čem je po vaše največja razlika med planinci pred 30 leti in današnjimi?

Poleg množičnosti je sedaj tudi veliko več pravih, kulturnih planincev, veliko bolje so opremljeni in pripravljeni za svoje ture in veliko več je alpinistov.

Kako ste pred izgradnjo tovrne žičnice nosili v kočjo hrano, pijačo in drva?

Nošnja je bila takrat pravzaprav kar posebna planinska dejavnost. Res da je bila vezana na zaslužek, vendar so večinoma to naporno delo opravljali resnični planinski navdušenci. Delovanje kočje je pravzaprav slonelo na ramah nosačev. Verjetno ni jezerskega planinca, ki ne bi ob taki ali drugačni priložnosti bil tudi nosač za kočjo. Med posebno delavne in z daljšim nosaškim stažem pa so prav gotovo v prvih letih obratovanja Urh Močnik, pa Škander in Prelestnik; med obema vojnama Miha in Franc Jagodic, Miha Dolinšek, Hansi Saiz; od leta 1950 do 1960 Franc Stern (iz Makekovega marofa), Tone Ekar, Franc Zadnikar, Franc Justin, Venci Parte; po letu 1960 za do izgradnje tovrne žičnice leta 1969 smo največ prenosili Stane Frantar, Adolf Parte, Bogdan Polajnar, Anica Tepina-Kocjan, Zdravko Vajdič in Pavle Jenko, ki je mnogo poletij nosil vsak dan trikrat in kvečjemu en dan v tednu počival. Drva pa so pretežno nosili kar planinci, ki so šli v kočjo. Pri poti nad Štularjevo planino je bila vedno pripravljena skladovnica drv, nad katero sem napisal: Dragi planinec — če še ni preveč ti vroče — če še ne šibi se koleno — vzemi eno si poleno — pa ponesi ga do kočje! Tako je poletni na ramah planincev prispelo tudi po pet kubikov bukovih drv.

Se v zvezi z nošnjo spominjate kakšnih posebno zanimivih dogodkov?

Kar precej je gotovo atraktivna nošnja Franca Justina, ki je prinesel v kočjo v šestih urah cel štedilnik — leta 1956. Sam sem v istem času leta 1963 prinesel v kočjo 100-litrski »brzoparilnik« za pranje posteljnega in kuhinjskega perila.

Zanimiva je tudi dogodivščina Adolfa Parteta, ki je obljubil, da bo neko nedeljo zjutraj prinesel v kočjo pivo in meso za kosilo. Ko ga ni bilo od nikoder, sem bil

prisiljen sam oditi v dolino. Na svoje začudenje sem na počivališču za Jezercem našel krošnjo z vso robo, njega pa nikjer. Tovor sem odnesel gor, Dolfe pa se je prikazal šele v ponedeljek. Ves žalosten se je opravičeval in razložil: »Ko sem počival, sem se spomnil, da sem v Kazini pozabil račun od mesa. Ker sem se ustrašil, da se račun ne bi izgubil, sem odložil krošnjo in se vrnil v dolino. Tam me je čakal, pa ne račun, ampak vojaški poziv. Tako nisem več mogel v kočjo, v Kranj pa tudi ne, ker ni bilo avtobusa. Ko sem v ponedeljek zjutraj čakal na avtobus, so mi pa prišli povedat, da ni treba iti, da je orožnih vaj že konec. Od skrbi, kaj bo s krošnjo in mesom za nedeljsko kosilo, sem bil čisto preč. No, zdaj mi pa le daj »en štampre!« Ta dogodivščina je ostala verjetno meni bolj v spominu kot pa Dolfetu, ki je znal v koči tako zabavati planince, da se je cela jedilnica smejala ali pa še večkrat jokala od smeha in je na račun usmiljenja imel včasih plačano pijačo za tri dni naprej.

Sodelovali ste na mnogih reševalnih akcijah. Katera je bila najtežja?

Resnično najtežja — tudi fizično — je bila akcija, ko sem moral po zastrupljenega in nezavestnega planinca na greben pod vrhom Kočne. Ker je bil res v kritičnem stanju, nisem čakal na reševalce, ampak sem ga sam prinesel v kočjo, kamor so že prispeli reševalci in ga prevzeli. Sestopiti s Kočne s 70-kilogramskim tovorom res ni bilo lahko — še nekaj dni potem nisem mogel hoditi.

Vrnimo se spet k oskrbovanju. Zakaj, menite, je dandanes tako težko najti oskrbnike za planinske kočje, še posebej visokogorske?

Ker je izredno težko urediti socialno zavarovanje in rešiti druge probleme v zvezi s službo za 3 do 4 mesece na leto, potem pa nadaljevati v svoji stroki. Mladim je praktično to delo v naši družbi zaradi številnih administrativnih preprek onemogočeno.

Če bi se morali odločiti za eno samo področje planinskega dela, katero bi izbrali?

Gotovo bi bilo najlepše voditi planince po vrhovih in grebenih ter se vračati v zavetišča. Ampak tudi za oskrbnika bi se s pridno in delavno ekipo brez pomislekov odločil.